

Lausunto

27.11.2020

VN/735/2020

VN/735/2020-STM-3

Valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto hallituksen esityksestä veronumeromenettelyn laajentamisesta (hankkeen VM005:00/2020 lausunto)

Valtiovarainministeriön lausuntopyynnön liitteenä olevassa esitysluonnoksessa ehdotetaan, että rakennusalalla käytössä oleva veronumeromenettely otettaisiin käyttöön myös laivanrakennusalalla. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annettua lakia (1231/2011, jäljempänä veronumerorekisterilaki) sekä työturvallisuuslakia (738/2002). Työturvallisuuslakia muutettaisiin siten, että yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunnistetta ja luettelon pitämistä yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä koskevat velvollisuudet ulotettaisiin koskemaan myös telakka-alueella tapahtuvaa työskentelyä. Lakimuutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2022.

Työturvallisuuslain 52 a §:ään ehdotetaan uutta momenttia, jossa asetettaisiin kyseisessä pykälässä tarkoitettun yhteistä rakennustyömaata johtavan tai valvovan rakennuttajan tai pääurakoitsijan tai muun päätoteuttajan sekä työnantajan velvollisuudeksi valvoa, että työntekijä tai itsenäinen työnsuorittaja on merkittynä veronumerorekisteriin rakennusalalla työskentelevänä. Vastaavanlainen säännös on esitetty uuteen telakka-alueita koskevan 52 c §:n 3 momenttiin: telakka-alueella pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan sekä työnantajan, jonka työntekijöitä työskentelee telakka-alueella, on valvottava, että työntekijä tai itsenäinen työnsuorittaja on merkittynä veronumerorekisteriin laivanrakennusalalla työskentelevänä. Säännökset liittyvät ehdotettuun veronumerorekisterilain 4 a §:ään, joka koskisi rekisteriin talletettavia tietoja. Säännöksen mukaan rekisteriin olisi merkittävä muun muassa tieto siitä, työskenteleekö henkilö rakennus- vai laivanrakennusalalla. Tieto on esityksen mukaan tarpeen erityisesti siksi, että rekisterimerkinnän voimassaoloa koskisi eri säännökset riippuen siitä, työskenteleekö henkilö yhteisellä rakennustyömaalla vai telakka-alueella.

Työturvallisuuslaissa säädetään yhteisellä rakennustyömaalla ja ehdotuksen mukaan myös telakka-alueella työskentelevän henkilön tunnistesta ja tunnisteseen merkittävistä tiedoista. Edellä esiin tuodut velvoitteet sen sijaan koskisivat sanamuotonsa mukaan velvollisuutta valvoa, että työntekijä tai itsenäinen työnsuorittaja on merkittynä veronumerorekisteriin oikealla toimialla työskentelevänä. Veronumerorekisteristä ja siihen talletettavista tiedoista säädetään veronumerorekisterilaissa. Sen 4 a §:ssä säädetään, mitä tietoja rekisteriin talletetaan, sekä siitä, kenen pyynnöstä verohallinto tiedot rekisteriin merkitsee. Tietojen merkitsemistä voi pyytää esityksen mukaan työnantaja tai työturvallisuuslain 52 a §:ssä tarkoitettu yhteisellä rakennustyömaalla pidettävän tunnisteen antava työmaan päätoteuttaja tai työturvallisuuslain 52 c §:ssä tarkoitettu telakka-alueella pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja tai rekisteriin merkittävä henkilö itse. Lisäksi verohallinto voi merkitä tiedot omaaloitteisesti. Tietojen poistamisesta veronumerorekisteristä säädetään veronumerorekisterilain 6 §:ssä.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan jatkovalmistelussa tulisi harkita työturvallisuuslakiin esitettyjen 52 a §:n 2 momentin sekä 52 c §:n 3 momentin siirtämistä veronumerorekisterilakiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Tällöin olisi mahdollista myös paremmin yhteen sovittaa säännöksen sisältö ja sanamuoto veronumerorekisterilain 4 a §:n 2 momentin eri tilanteisiin sekä rekisterinpitäjän velvoitteisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää kyseisiä työturvallisuuslakiin esitettyjä säännöksiä ongelmallisina myös suhteessa työturvallisuuslaissa säädettyyn työturvallisuusrikkomukseen sekä valvontaan. Vaikka esityksen mukaan työturvallisuusrikkomusta koskevan työturvallisuuslain 63 §:n 2 momentin 2 kohdassa todetaan, että kyse on tunnistetta koskevasta kyseisissä pykälissä (52 a ja 52 c §) säädetystä velvollisuudesta, on veronumerorekisterin sisältöä koskevan valvontavelvoitteen sisällyttäminen tunnistetta koskevaan säännökseen omiaan hämärtämään rangaistussäännöksen kattavuutta. Pykälätasolla ei ole selvää, mitä kyseisten valvontavelvoitteiden laiminlyönnistä voi seurata. Lisäksi uusien kyseisten säännösten noudattaminen tulisi työturvallisuuslain 65 §:n nojalla työsuojeluviranomaisen valvottaviksi, mitä ei kuitenkaan tältä osin pidetä tarkoituksenmukaisena.

Työturvallisuuslain 7 §:ään on koottu ne yksityishenkilöt ja oikeushenkilöt, joihin lakia sovelletaan lain 2 – 4 §:ssä säädetyn lisäksi. Lainkohdan 1 - 10 kohdissa viitataan jäljempänä laissa oleviin pykäliin, jotka määrittelevät tarkemmin näiden toimijoiden velvoitteiden sisällön. Työturvallisuuslain 7 §:n 1 kohta koskee yhteistä työpaikkaa ja 2 kohta yhteistä rakennustyömaata. Pykälän merkitys on lain soveltamisalan kokonaisuutta selkeyttävä, mutta siihen viitataan lain 63 §:n 1 momentissa (työturvallisuusrikkomus). Koska esityksessä ehdotetaan uusia säännöksiä telakka-alueen osalta, tulisi työturvallisuuslain 7 §:ää sosiaali- ja terveysministeriön käsityksen mukaan täydentää tältä osin. Telakka-alueesta tulisi ottaa pykälään oma kohtansa, lisäksi pykälän kohtaan 2 tulisi lisätä siitä nykyisin puuttuva 52 b §. Uusi muotoilu voisi olla:

7 § Muu lain soveltaminen

Tätä lakia sovelletaan myös:

- 1) yhteisellä työpaikalla toimivaan pääasiallista määräysvaltaa käyttävään työnantajaan, muuhun työnantajaan sekä itsenäiseen työnsuorittajaan siten kuin 49–51 ja 53 §:ssä säädetään;
- 2) yhteisellä rakennustyömaalla pääurakoitsijaan, rakennuttajaan tai muuhun henkilöön, joka johtaa tai valvoo rakennushanketta, siten kuin 52, 52 a ja 52 b §:ssä säädetään;
- 3) telakka-alueella pääasiallista määräysvaltaa käyttävään työnantajaan sekä muuhun työnantajaan, jonka työntekijöitä työskentelee telakka-alueella, siten kuin 52 c §:ssä säädetään; ... (Nykyiset 3-10 siirtyisivät 4-11 kohdiksi.)

Esitystä veronumeromenettelyn laajentamiseksi on käsitelty Työturvallisuussäännöksiä valmistele- van neuvottelukunnan kokouksessa 28.10.2020. Kokouksessa esitettiin huolia, onko esimerkiksi esitetyn 52 c §:n 4 momentissa säädettyssä tunnistevaatimuksesta poikkeamisesta otettu riittävästi huomioon telakoiden erilaiset tilanteet. Jatkovalmistelussa tätä on hyvä vielä selvittää.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa lopuksi, että mikäli tulevaisuudessa vielä tulee harkittavaksi veronumeromenettelyn ja siihen liittyvien työturvallisuuslaissa säädettyjen tunnisteen ja luettelointivelvoitteen laajentaminen edelleen uusille toimialoille, tulisi tällöin harkita kokonaisuutta koskevien säännösten kokoamista erilliseen lakiin.

Osastopäällikkö

Raimo Antila

Hallitusneuvos

Hanna-Mari Pekuri

Liitteet

Jakelu VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi